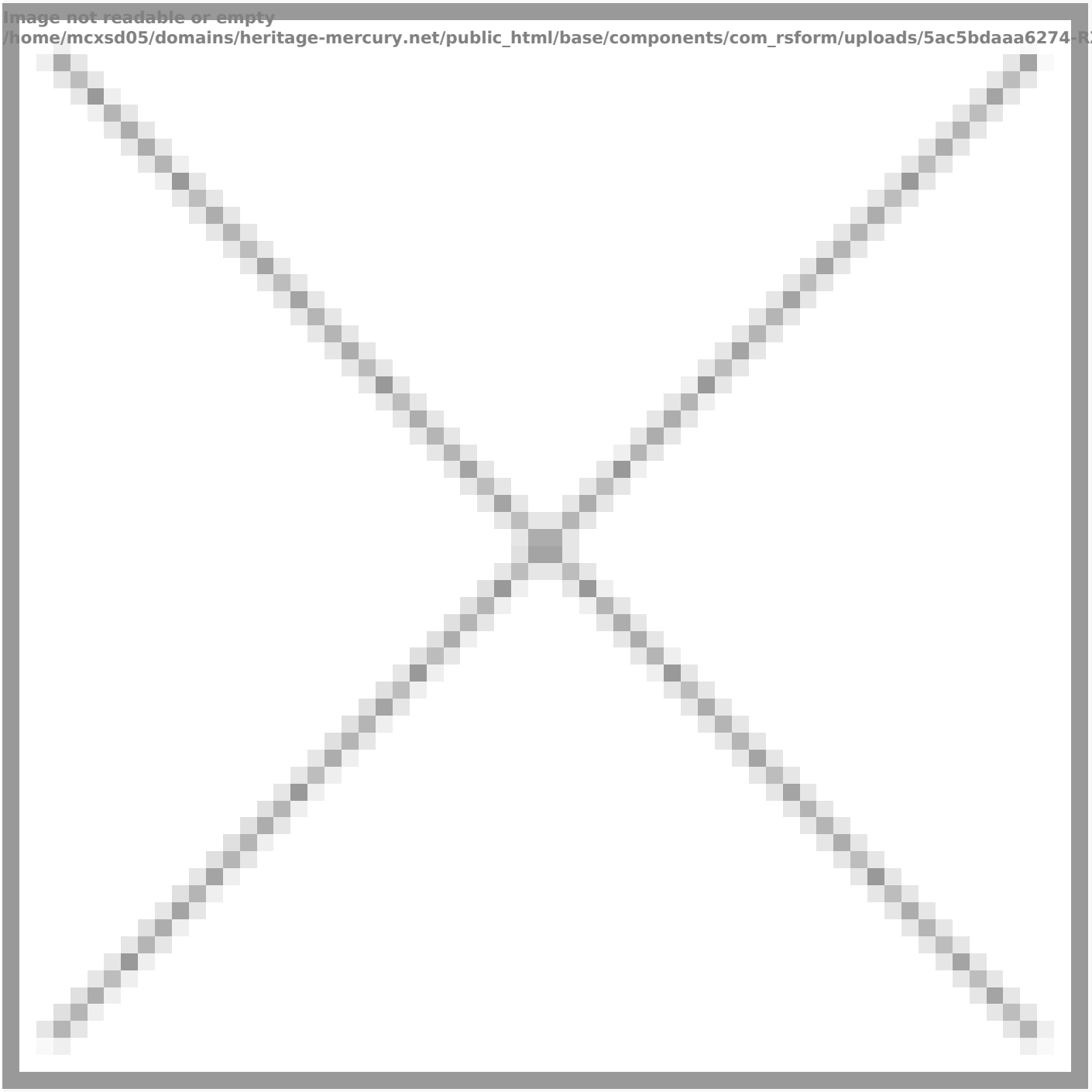
Ime predmeta 1	KARBIDOVKA 5
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.200.Idrija
Upravljavec	Mestni muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija
ID številka / EŠD	510:IDR;RZ-641
Klasifikacija dediščine	Rudnik, Vsakdanje življenje

OPIS

Kratek opis	Gre za posebno vrsto karbidovka, avstrijske vojaške izdelave, ki je sestavljena iz dveh delov. Spodnji del je širši, zgornji del pa ožji in višji. V spodnjem delu je shranjen karbid (10 ur gorenja z enkratnim polnjenjem 17 dag karbida), njegovo nalaganje omogoča vijak na dnu karbidovke. V zgornjem delu je shranjena voda. Dotok vode se uravnava z regulatorjem. Gorilnik (»brener«) – konusni navoj, manjka. Njegov nosili del je pritrjen na plašču spodnjega dela karbidovke, v obliki črke »L«. Karbidovka ima večji ročaj, ki je prevlečen z lesom, nima pa kavlja. Pri strani je zanka, ki služi za obešanje za pas.
Mere	Premer 9,5 cm, višina 14 cm.
Materiali	Železo, pločevina.

Datacija	Začetek 20. stoletja
Avtor / Proizvajalec	Freimann und Wolf, G.m.b.H, Zwickau.

Slikovne priloge

Prvotna raba	Za delovanje karbidovke, je bil ključen optimalen dotok vode. Ta je iz zgornjega dela karbidovke regulirano kapljala na karbid (v spodnjem delu). Karbid namreč ob stiku z vodo tvori plin za razsvetljavo – acetilen. Te svetilke so dajale 3-4 krat več svetlobe kot oljenke, obenem pa so bile tudi cenovno ugodnejše. V času prve svetovne vojne so opisano karbidovko uporabljali v vojaške namene, in sicer za dajanje signalov na železnici, t. i. »Feldbanu«. Dajanje signalov je omogočal velik ročaj. Potem so se z njo rudarji odpravljali na in iz dela v jami, ter si z njo svetili pri samem odkopu rude. Imeli so jih tudi za zasebno uporabo – pri raznih opravilih, klekljanju in druženju ob večerih. Veljala je tudi za dobrega pokazatelja plinov v jami, saj je ugasnila, ko je bila koncentracije plina prevelika. Ročaj je omogočal visenje za pasom. Kavelj pa je služil za obešanje na tram ali v skalno razpoko. V 60. letih 20. stoletja so pri delu v jami pričeli uporabljati akumulatorske svetilke. Karbidovke pa so rudarji po večini prodali v idrijske okoliške vasi, kjer so jih uporabljali vse do elektrifikacije (70. leta 20. stoletja).
Sedanja raba	Opisana karbidovka se ohranja, varuje in prezentira, kot pomembna dediščina rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Je del rudarske zbirke Mestnega muzeja Idrija. Obiskovalci si jo lahko ogledajo v okviru stalne muzejske razstave »Pet stoletij rudnika živega srebra in mesta Idrija«. Mogoče jo je uporabiti za različne oblike promocije dediščine živega srebra.
Prvotna lokacija	Rudnik živega srebra Idrija (osebna, delovna oprema rudarja).
Sedanja lokacija	Mestni muzej Idrija, grad Gewerkenegg (razstavni prostor 7).

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina	

opravljenih posegov	Karbidovka je v celoti ohranjena, z izjemo gorilnika. Na njej je bil narejen konservatorski poseg. Očiščeni in zaščiteni so bili vsi notranji in zunanji deli svetilke. Dodatni posegi niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Redno obdobno vzdrževanje.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga Mestnega muzeja Idrija.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	6. 3. 2018
Datum urejanja	Never